

Vikt sex år efter barnets födelse:

En uppföljningsstudie av feta kvinnor som deltagit i ett interventionsprogram under graviditeten

Ing-Marie Claesson
RNM, PhD

Linköping University
FACULTY OF HEALTH SCIENCES

Body mass index (BMI)

	<u>WHO</u>
• Normalvikt	18,5 – 24,9
• Övervikt	25,0 – 29,9
• Fetma, grad I	30,0 – 34,9
• Fetma, grad II	35,0 – 39,9
• Fetma, grad III	40,0 -

Bakgrundsfaktorer:

✓ Fetma – en världsomfattande epidemi

Prevalens:

500 000 000

WHO Fact sheet N°311.
March 2013

14 %

Nationella folkhälso-
rapporten 2012

12,4%

Nationellt register
för mödrahälsovård i
Sverige 2011

✓ Fetma innebär en ökad risk för komplikationer

<u>Graviditet</u>	<u>Förlossning</u>	<u>Fostret/barnet</u>
Graviditetsdiabetes	Induktion	Missbildningar
Preeclampsi	Kejsarsnitt, sugklocka, tångförlossning	Hög födelsevikt "För-stor-för-tiden"
Blodproppsjukdomar	Blödning >1000 ml	Syrebrist under förlossningen
Intrauterin fosterdöd	Sårinfektioner	Tidig spädbarnsdöd

Odds Ratio

	BMI 18,5 – 24,9	BMI 30,0 -34,9	BMI 35,0 – 39,9	BMI \geq40
Neuralrörs- defekter ^a	1,0	1,80	2,07	4,08
Prematur- förlossning ^b				
vecka 22 – 27	1,0	1,22	1,73	2,71
28 – 31	1,0	1,08	1,25	1,08
32 – 36	1,0	1,02	1,08	1,14
Akut kejsarsnitt ^c	1,0	1,98	2,37	3,02
Atoni (>1000 ml) ^d	1,0	1,14	1,47	2,14

^aBlomberg & Källén 2010 ^bCnattingius et al. 2012 ^cBlomberg 2009 ^dBlomberg 2011

Large for gestational age (LGA)

OR

	BMI 30,0 -34,9	BMI 35,0 – 39,9	BMI \geq40
Viktuppgång under graviditeten (kg)			
< 0	0,73	0,54	0,64
0 – 4,9	0,81	0,77	0,87
5 - 9	1,0	1,0	1,0
> 9	1,96	1,87	1,62

Bakgrundsfakta → interventionsstudie

“Det övergripande syftet med projektet var att studera effekten av ett interventionsprogram bland feta gravida kvinnor, avseende viktökning (< 7 kg) samt graviditets- och förlossningsutfall.”

Interventionsgrupp

Kvinnohälsan i Linköping:
230 ♀ erbjöds deltagande

155 ♀ fullföljde studien

Uppföljningsstudie av
126 ♀

Uppföljningsstudie av
129 ♀

Kontrollgrupp

Barnmorskemottagn. i Norrköpings- och Värnamoområdet:
385 ♀ erbjöds deltagande

193 ♀ fullföljde studien

Uppföljningsstudie av
112 ♀

Uppföljningsstudie av
166 ♀

Rekrytering nov
2003 —
dec 2005

Förlossning

2 år efter
barnets
födelse

6 år efter
index-
gravidi-
teten

Interventionsprogrammets innehåll:

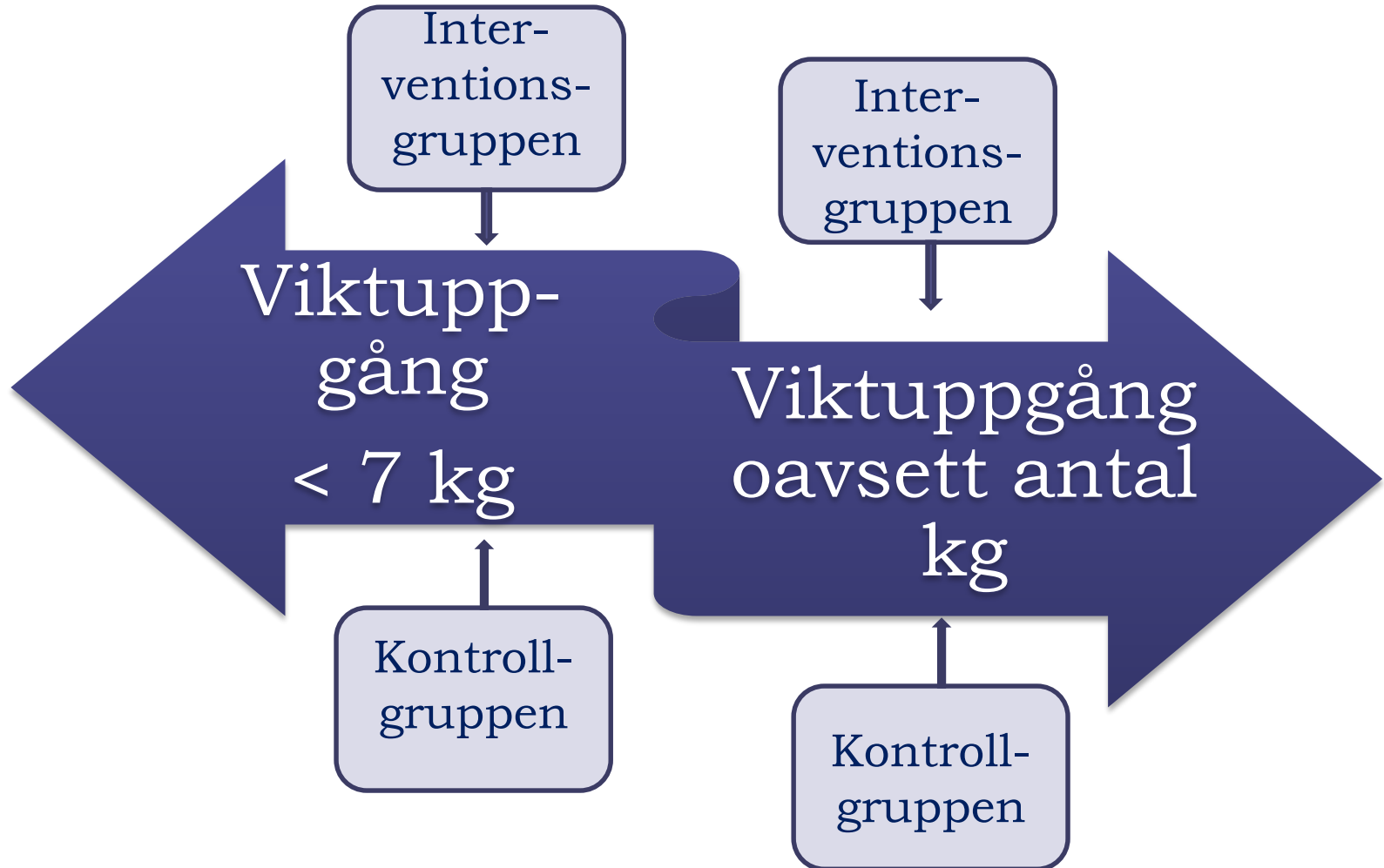
- Veckovisa besök under graviditeten (30') och var 6:e månad fram till 2-årsuppföljningen
- Vikt varje vecka under graviditeten
- Vattengympa (1-2 ggr/v)
- Motiverande samtal

Weight gain restriction for obese pregnant women: a case-control intervention study

(BJOG. 2008)

Kan ett interventionsprogram medföra en reducerad viktuppgång, < 7 kg?

Analysprocessen

Resultat

Viktuppgång under graviditeten (oavsett antal kg)

Interventions-
gruppen

Kontroll-
gruppen

+8.7 ***

+11.3 ***

***p<.001

Viktuppgång <7kg

	<u>Inter- ventions- gruppen</u>	<u>Kontroll- gruppen</u>	
	%	%	<i>p</i>
Alla kvinnor	35.7	20.5	.003
Förstföderskor	32.2	15.2	.016
Omföderskor	37.8	25.6	.078

Viktförändring (kg)

Vikt vid efterkontrollen, jämfört med vikt i tidig graviditet

Interventions- gruppen	Kontroll- gruppen
-2.2 ***	+0.8 ***

***p<.001

Weight after childbirth: A 2-year follow-up in a weight-gain restriction program

(Acta Obstet Gynecol Scand. 2011)

Hur går det med vikten 1 och 2 år efter
barnets födelse?

Kvarstår viktskillnaden mellan
interventions- och kontrollgruppen?

Vikten mättes 6, 12, 18 och 24 månader efter
barnets födelse

Vikt 1 och 2 år efter barnets födelse

Vikt (kg)	Inter-ventionsgruppen	Kontrollgruppen	<i>p</i>
1 år			
Medelvikt	92.1	95.1	0.115
Viktuppgång < 7kg	88.9	96.3	0.145
2 år			
Medelvikt	91.3	95.8	0.081
Viktuppgång < 7kg	87.3	100.8	0.018

Weight six years after childbirth: A follow-up of obese women in a weight-gain restriction programme

(Midwifery 2013)

Hur ser viktutvecklingen ut 6 år efter indexförlossningen?

Kvarstår viktskillnaden mellan interventions- och kontrollgruppen?

Självrapporterad vikt

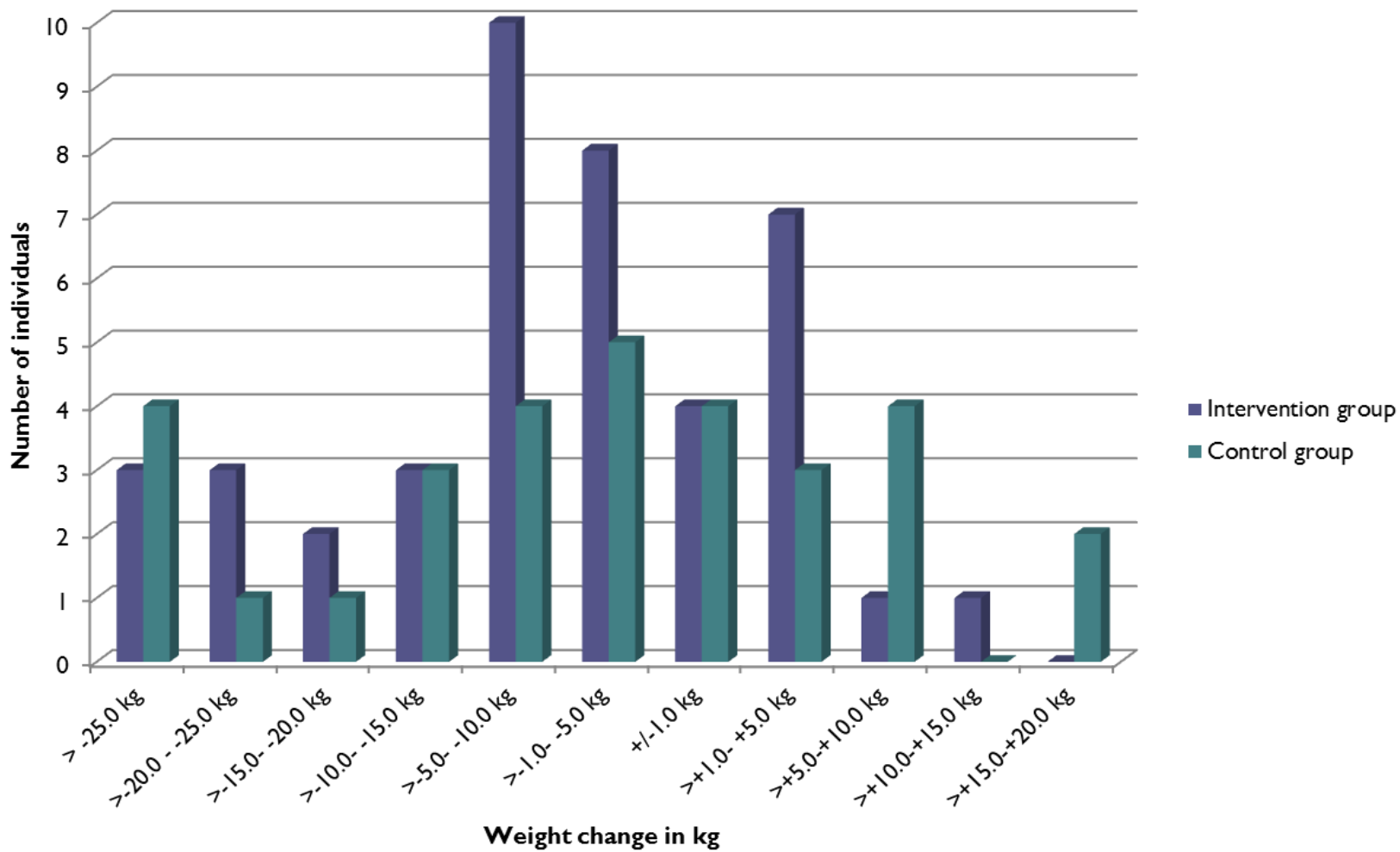
Vikt 6 år efter indexförlossningen

Medelvikt (kg)	Interventionsgruppen	Kontrollgruppen	<i>p</i>
Vikt i tidig graviditet	94,6	95,6	0,545
Vikt vid 6-års uppföljningen	89,5	93,6	0,028
Medelviktsförändring (vikt vid inskrivningen - vikten vid uppföljningen)	- 5,2	- 1,9	0,046

Vikt 6 år efter indexförlossningen

Viktuppgång under graviditeten < 7 kg

Medelvikt (kg)	Interventionsgruppen	Kontrollgruppen	<i>p</i>
Vikt i tidig graviditet	94,1	97,8	0,267
Vikt vid 6-års uppföljningen	87,0	92,0	0,146
Medelviktsförändring (vikt vid inskrivningen - vikten vid uppföljningen)	- 7,0	- 6,0	0,740

Konklusion så här långt.....

- Resultatet indikerar att ett deltagande i ett viktbegränsningsprogram, kan ha en positiv effekt upp till 6 år efter en intervention
- En begränsad viktuppgång under graviditeten, kan medföra kort- och långsiktiga hälsovinster, för såväl mamman som för barnet

Fortsatt forskning.....

- ”Studiebarnens” viktutveckling upp till och med 5 års ålder
- Ev. yngre syskons viktutveckling

